

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

FERRAN TORRENT (SEDAVÍ, 1951) ÉS UN DELS ESCRIPTORS VALENCIANS MÉS POPULARS I PROLÍFICS DEL PANORAMA ACTUAL. ALGUNES DE LES SEVES NOVEL·LES MÉS CONEGUDES SÓN 'GRÀCIES PER LA PROPINA', 'SOCIETAT LIMITADA' I 'UN NEGRE AMB UN SAXO'

'Ombres en la nit', un laberint de convulsions

PERE ANTONI PONS

Ferran Torrent es trasllada a l'Europa incerta i traumatitzada que va sorgir de la Segona Guerra Mundial per fer una incursió en el *thriller* d'espionatge. El resultat és una història entretinguda, d'atmosfera tèrbola i inquietant, deliberadament clàssica, en la qual el lector trobarà, especials per la típica vivor torrentiana, molts dels elements habituals del subgènere: obscuras conspiracions, missions arriscadíssimes, agents secrets de filiació imprevisible, perversos nazis fugats, lluitadors clandestins capaços de tot per servir els seus ideals, jueus supervivents de l'Holocaust que han de carregar el pes d'un passat espantosament inconcebible...

Ambientada, principalment, en la Viena i en la València del 1947, el protagonista d'*Ombres en la nit* és Santiago Cortés, un gitano valencià de biografia emblemàtica. Exmilitant del Partit Comunista, Cortés va combatre en les files del bàndol republicà durant la Guerra Civil Espanyola, es va exiliar a França poc abans de la victòria de les tropes de Franco, va lluitar amb la Résistance

i, finalment, va ser detingut pels nazis i enviat al camp d'extermini de Dachau, on va sobreviure gràcies a les seves apreciades qualitats com a ebenista. A l'inici de la novel·la, el trobem formant part del Nakam, una organització jueva que es mostra indiferent davant la possibilitat d'un retorn massiu a Palestina, que actua sense donar comptes ni a la Haganà ni als aliats i que, motivada per unes implacables ànsies de venjança, té l'objectiu d'assassinar tants criminals de guerra nazis com sigui possible.

Amb tot, Cortés és únicament la figura central d'una rica galeria de personatges. Torrent no està tan interessat a relatar-nos la seva peripècia concreta com a fer-lo servir de pretext –o, més ben dit, de guia– per mostrar un món convuls en què el record dels pitjors horrors ho infecta quasi tot, en què la venjança és indistingible de la justícia, en què els dogmes ideològics i els interessos de la geopolítica internacional ho embruten tot de cinisme i d'amoralitat, en què una decisió individual és susceptible de generar a escala mundial un greu conflicte d'interessos, i en què gairebé tothom té una culpa per amagar, una intenció perillosa per

OMBRES EN LA NIT
FERRAN TORRENT
COLUMNA
256 PÀG./21€

dissimular o una tragèdia a la qual provar de sobreposar-se. Sense caure en la confusió ni tampoc en l'efectisme gratuït –els defectes més letals d'aquest tipus d'obres–, *Ombres en la nit* presenta un argument tan tumultuós com es podria esperar d'una novel·la d'intriga que vol ser un entreteniment de qualitat que atrapi el lector des de la primera pàgina fins a l'última.

El nucli central de la novel·la és un complot del Nakam per assassinar el doctor nazi Heinrich Henkel, que vindria a ser una mena de contrafigura fictícia de l'ominosament mític Josef Mengele. Ajudat per la misteriosa organització Odessa, una xarxa d'exmembres de les SS creada a la fi de la guerra per donar un cop de mà als alts i mitjans comandaments nazis a escapar-se d'Europa, Henkel s'amaga a València, emparat pel règim de Franco i a l'espera de poder partir cap a l'Argentina de Perón. És justament a València on l'argument acaba d'agafar el vol: dos agents del SIS britànic, una cèl·lula de resistents republicans i un espia enviat pel Komintern fan que els plans de Cortés i companyia s'emboquin d'una manera gairebé fatal.

Una de les virtuts innegables de Torrent és que en té prou amb unes quantes pinzellades ben col·locades i robustes per descriure un ambient (la sordidesa misèrrima de la postguerra), per definir el caràcter d'un personatge (la ira suïcida d'Ariel Menashe, la seducció amenaçadora de Zoltán Vègh) i per plantejar els dilemes morals o emocionals que el roseguen. Construïda de manera molt cinematogràfica, amb escenes perfiladíssimes, amb molt de diàleg (sempre frases curtes) i amb un escàs interès per l'exploració psicològica, la novel·la està escrita amb una prosa directa, que reforça tota la tensió d'una història que, potser, hauria requerit un centenar més de pàgines per acabar de treure tot el suc. ♦♦

TORRENT EN TÉ PROU AMB UNES PINZELADES PER DESCRIBRE UN AMBIENT, UN PERSONATGE I ELS DILEMES MORALS I EMOCIONALS QUE EL ROSEGUEN

DANIEL SALA-GARCIA

SOTA SOSPITA

Moll, al llindar de l'abisme

Un dels fenòmens dels últims anys és l'aparició de moltíssimes editorials petites, delicades, exigents, valentes, normalment exquisides i amb publicacions no gens menyspreables. Barcelona continua sent l'epicentre de l'edició, però a Girona i Mallorca els nous segells han crescut com bolets. A l'illa, però, la crisi està sent terrible. Si fa uns mesos vam saber que Edicions del Salobre entrava en *standby* després de publi-

car des de l'obra completa d'Andreu Vidal i Miquel Àngel Riera fins als dos primers volums de l'autobiografia de Thomas Bernhard, ara se'ns informa que Moll, un dels segells degans del país, està en concurs de creditors. Té un deute massa gran que no pot assumir i, a més, no pot comptar amb cap ànima política –sobretot a Mallorca– que li doni un cop de mà.

Més antiga que Moll –que va néixer el 1934–, crec que en actiu

només tenim Proa. Durant aquests 77 anys, l'editorial mallorquina ha viscut moltes vicissituds, des de sabotatges fins al menyspreu, però mai no havia estat al llindar del tancament. Diuen que la culpa la tenen els actuals gestors, que van reeditar en format luxós els deu volums del diccionari Alcover-Moll sense tenir en compte que és consultable gratuïtament a internet. A més, les ajudes institucionals a l'edició en català han estat

ANDREU GOMILA

L'EDITORIAL, NASCUTA EL 1934, ESTÀ EN CONCURS DE CREDITORS

esborrades d'un cop de ploma pel nou i inefable president balear, José Ramon Bauzá.

Si Moll desapareix, si mor, marxarà un dels símbols de la resistència mallorquina, un segell vital per explicar no només la literatura insular del segle XX i el que portem de XXI, sinó també per explicar tot el país. Amb ella desapareixeran les edicions de Bartomeu Fiol, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Miquel Ferrà i Josep Maria Llompart.